

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

92. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [t /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu) [i /istinyeunivedu](https://www.youtube.com/istinyeunivedu)

Kapak tasarımı öğrencimiz Özenç Kayalı tarafından yapılmıştır.

Afganistan’da Barış mı Yoksa İç Savaşa Devam mı?

Doç. Dr. Fahri Erenel

Yıllardır küresel aktörlerin güç mücadelesi yaptıkları ve adeta sıra ile işgale çalıştıkları Afganistan;Türkistan, Çin, Hindistan ve İran’ı birbirine bağlayan yolların düğüm noktasını teşkil eden özelliği ile jeopolitik açıdan “dünyanın damı ve kalpgâhı” olarak kabul görmektedir.

İran ile başlayan istila hamleleri Büyük İskender ile devam etmiş,İskender’in bu bölgeye yerleştirdiği Helenler’den oluşan “Greko-Bactirana” adlı yaşamına bir yüzyıl devam edebilecek bir devlet dahi kurulan bu coğrafya;Hindistan,İngiltere,Rusya başta olmak üzere aralıksız işgaller nedeniyle ülke bütünlüğünü sağlamakta ve istikrara kavuşmakta başarılı olamamıştır.Özellikle İngiizlerin işgali ile emperyalizmin acı yüzü ile tanışan Afganistan’da,İngilizlerin uyguladıkları siyasete karşı bağımsızlığa kavuşmak maksadıyla başlatılan direniş sonucu yüzbinlerce gencini kaybetmiş ve batılı ülkelere karşı halen devam etmekte olan nefretin temelleri güçlü bir şekilde atılmıştır.İngilizlerin yürüttüğü bu siyaset sonrası merkezi hükümetin etkisi kaybolmuş,aşiret ve din adamlarının konumları güçlenmiştir.

Bugün Afganistan’da süren iç savaşın alt yapısını hazırlayan,bağımsız bir Afganistan için her türlü zorluğu çıkaran,engeller koyan ve fitilini ateşlediği, sürekli üzerine benzin dökerek alevlendirdiği savaşın sona ermesi için kılını bile kıpırdatmayan İngiltere’dir.Rusya’nın da katkısı çoktur elbet ve ardından ABD.

Bu güçler adeta gün yüzü göstermemişlerdir Afganistan’a.Ancak,hiçbiri başarılı olamamıştır bu emperyal güçlerin.ABD’nin Kabil Hükümetini bir kenara koyarak daha önce terör örgütü listesine aldığı,baktı olmuyor yine bir gecede bu listeden çıkardığı,ülkenin büyük bir kısmına hakim olan Taliban ile görüşmesi çaresizliğin zirve noktası olarak adlandırılabilir.Epeydir devam eden görüşmelerde halen ufukta görünen barış söz konusu değildir.ABD,NATO ve Birleşmiş Milletleri de arkasına alarak sözde barış ve demokrasi getireceği ülkelere birinde daha yenilgi ile tanışmıştır.Biden,bunu itiraf etmektedir zaten.Artık demokrasi getirmek için güç kullanmak tercihimiz olmayacak,sonsuz savaşa son vereceğiz,kuvvetlerimizi çekeceğiz derken adeta ABD askeri ve politik gücünün Irak’tan sonra bir kez daha yenildiğini ilan etmektedir.

Arkalarında bıraktıkları Irak örneğinde olduğu gibi kan,gözyaşı ve yoksulluk olmaktadır.Bugün Afganistan İnsani gelişmişlik endeksinde dünya da son sıralarda yer alıyorsa bu İngiltere,Rusya ve ABD’nin eseridir.

Vietnam Savaşı'nın başarısız olduğuna ilişkin gizli belgeleri yayımlayan ilk medya kuruluşlarından olan Washington Post, ABD'nin 2002'den bu yana işgal ettiği Afganistan'da savaşta doğrudan rol oynamış, yetkili, general ve diplomatların görüşlerinde oluşan 2 bin sayfalık belgeyi açıklamıştır. Bu belgeler, “Afganistan’da işlerin yolunda gitmediğini ve bataklığa saplandıklarını , kamuoyu ile paylaşılan verilerin kasıtlı olarak hatalı verildiğini, Afganistan’ı anlamadıklarını, yanlış strateji yürüttüklerini” göstermektedir. 2500 üzerinde Askerini kaybeden ABD, Vietnam gibi yeni bir bataklığa saplanmış gibidir. 1 trilyon doları bulan maliyeti ile savaş alçak yoğunluklu olarak sürmektedir.

Taliban ile ABD arasında ve dolayısı ile Kabile hükümeti arasında mutabakat sağlanmaması diğer akbabalara-Rusya, İran, Çin- fırsat yaratmış gibi. Başarısız olursa da Taliban yine ABD’ye karşı eylemlere başlasın, ABD başarısız kalmaya devam etsin ve bizlere yeni alanlar açılsın diye ellerini ovuşturmaktadır.

Diğer taraftan güvenilir denilebilecek bazı ABD haber kuruluşlarının, ABD askerleri ve koalisyon güçlerine saldırılar düzenlemeleri için Rus ajanlarının Taliban'a para teklif ettiğine, bazı operasyonlarda bu paranın koalisyon güçleri tarafından ele geçirildiğine, hatta bazı ABD askerlerinin bu şekilde düzenlenen saldırılar sonunda ölmüş olabileceğine dair bilgiler paylaşan istihbarat kaynaklarına yer veriyor olması batıya karşı bulanık / gri savaş yürütmekte olan Rusya’nın azalan ABD etkisin karşı girişimleri olarak düşünülebilir.

Son beş yılsa sivil ve asker yaklaşık 40 bin kişinin yaşamını yitirdiği Afganistan’da batılı ülkelerin Afganistan’ın özgün koşullarını dikkate almadan oluşturmaya çalıştıkları devlet modeli başarıya ulaşamamıştır. Zaten merkezi olan yönetim daha da merkezi hale getirilmiştir. Bugün Afganistan iç dinamikleri bakımından “Başarısız Devlet “olarak görülse de bunda en büyük payın söz konusu dış aktörler olduğu bir gerçektir. 1979 yılında Sovyet işgaline kadar iç savaşın yaşanmadığı bu ülke bugün kan ve gözyaşının eksik olmadığı bir sarmal içinde çıkış yolu aramaktadır.

Barış görüşmelerinin çıkmaza girmesi ve Taliban tarafından bu konuda ilerleme sağlanamaz ise ABD askerlerine yönelik saldırılarına başlayacağı açıklaması güvenliği daha kırılgan hale getirme çabalarının yanısıra ABD’yi başarısız kılma girişimleri olarak ta değerlendirilebilir.

Bu nedenle,İstanbul 'da gerçekleştirilecek barış görüşmeleri son derece önem taşımaktadır.Türkiye-Afganistan ilişkilerini geçmiş ve bugünü,Türkiye'ye bu fırsatı vermektedir.Bu girişimin sonuca ulaşmasının Türkiye-ABD ilişkilerine yansıması da olumlu olacak,NATO nezdinde ülkemizin itibarı artacaktır.

Misak-ı Milli'den Mavi Vatan'a
Prof .Dr. A nıl Çeçen : Ankara Kalesi – 291

Türkiye Cumhuriyeti Misak-ı Milli andı üzerine kurulmuş bir ulus devlet olarak , Osmanlı İmparatorluğunun merkezi topraklarında yapılandırılmış bir çağdaş siyasal örgütlenmedir . Birinci Dünya Savaşı sonrasında Türklerin imparatorluğu yıkılırken , İstanbul'da düşman işgali koşulları altında toplanmış olan Osmanlı Meclisi Mebusan'ı kendisini feshetmeden önce son toplantısında aldığı karar doğrultusunda , ulusal bir andı Misak-ı Milli adı altında kabul ederek dağılmış ve meclis üyeleri bu alınan karar çizgisinde, Misak-ı Milli sınırları içinde kalan vatan topraklarının kurtarılması için ulusal kurtuluş savaşına başlamışlardır .

Dünyanın merkezi alanında yüzlerce yıl hüküm sürmüş olan Osmanlı imparatorluğu dağılırken, emperyalist ülkelerin işgali altında kalan vatan topraklarının kurtarılması için zorunlu olan ulusal kurtuluş savaşının hedefleri ve sınırlarının iyi belirlenmesi gerekiyordu . Silahların bırakılmasından sonra Türk ve Müslüman halk kitlelerinin yaşamlarını sürdürdüğü merkezi toprakların kurtarılması için eski devletin parlamentosu bir ulusal andı kabul ederek, geleceğin müstakbel ulus devletinin sınırları Misak-ı Milli antlaşması ile çiziliyordu.Türkiye Cumhuriyetinin Trakya'dan başlayan batı sınırları doğrultusunda, Anadolu yarımadasını çevreleyen bir haritalama işlemi tamamlanıyordu . Böylece bütün Anadolu yarımadası Doğu Trakya bölgesi ile birlikte,Türklerin anavatanı olarak ilan ediliyor ve daha sonra da bu vatan topraklarını işgalden kurtarmak üzere de bir ulusal kurtuluş savaşı başlatılıyordu

Türkler için sınır denilince ya da vatan toprakları akla gelince, dile getirilen resmi kavram her zaman için Misak-ı Milli oluyordu . İmparatorluk sonrasında yeni bir ulus devlet kurulurken , ana vatan olarak kabul edilen Anadolu yarımadası Küçük Asya konumunu korurken , bunun yanına küçük bir toprak bölgesi olan Doğu Trakya'da ekleniyordu . Devlet deyince akla gelen ülke kavramı doğrultusunda vatan sınırları belirleniyordu .Her devletin var olabilmek için dayanak noktası olması gereken vatan toprakları , dünya kıtalarının içinde yer alan karalar bölgesinden çekip çıkarılarak harita üzerine konuluyordu . Devlet konumundaki bir siyasal örgütlenmenin sınırları belirlenirken önce kara sınırları belirleniyor ve daha sonraki aşamada da karaları çevreleyen ya da içinden geçerek parçalayan denizler,göller ve akarsuların konumları teker teker çizilerek açığa kavuşturuluyordu.Böylece devletler sınırlarının çizilmesiyle birlikte kara ülkesi belirginliğe kavuşturuluyor ve sonraki ikinci aşamada da deniz ülkesi adı verilen su ülkesinin sınırları çizilerek açıklığa kavuşturuluyordu . Sınırlar içinde uzayıp giden kara ülkesini çevreleyen ya da parçalayan su bölgeleri,devletlerin aynı

zamanda deniz ülkeleri olarak benimseniyordu.Devletlerin su alanları genel olarak kara sınırlarını çevrelediği için, kara ülkesinin yanı sıra geride kalan kısımlar devletlerin deniz ülkesini gündeme getiriyordu. Genel olarak su barındırdığı için mavi rengin yaygınlık kazandığı bu bölge, ülke yönetimi ya da vatandaşları açısından mavi vatandaşlık olarak tanımlanabilmektedir.Ülkeler dünya haritalarında yer kazanmaya başladımı, hemen ülkelerini genişletebilmek amacıyla, kara ülkesinin yanında bir de su ülkesi ya da karasuları bölgesi ilan ederek gelecekteki nüfus artışı eğrilerinin getirmiş olduğu beklentilerin realizasyonu çizgisinde, kara sınırlarını çevreleyen su bölgeleri ya da parçaları devletlerin deniz ülkesi olarak kayıtlara geçirilmektedirler. Ayrıca iç denizler, göller ve akarsular da gene kara parçası içinde dikkate alınarak incelenmektedir.Kara sularının yanında uzanıp giden kara parçaları esas alınırken,kara suları devletlerin deniz ülkesini oluşturmaktadır .Bu nedenle her ulus ya da devlet kara ve deniz ülkelerinin sahibi olmak durumundadır.

Türkiye üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımada üzerinde yayılmakta olan bir büyük devlettir. Yarım ada konumunda olmak nedeniyle Türkiye kara ülkesi kadar deniz ülkesine de ağırlık vermek durumunda kalmıştır. Yarım yüzyıllık cumhuriyet tarihi sürecinde Türk devleti kara ülkesine paralel bir biçimde deniz ülkesindeki hakları ile uluslararası hukuktan gelen karar ve uygulamaları , kendi ulusal çıkarları doğrultusunda yerine getirmeyi başarabilmiş bir devlet olmasını bilmiştir . Üç büyük kıtanın tam ortasında kurulmuş olan Türk devleti, kıtalararası yakınlık ve ilişkiler ağı doğrultusunda bir çok hukuksal ve siyasal sorunlarla karşılaşmış ama her defasında bunlara karşı ülke çıkarlarının korunması büyük bir potansiyel kullanılarak,kazanılmış haklar ve çeşitli alanlardaki çıkarlar açısından her zaman gerekli olan girişimler başarı ile gündeme getirilmiştir. Cihan savaşı sonrasında cumhuriyet devleti kurulurken ve ilk yüz yıllık dönem tamamlanırken Misak-ı Milli kararları doğrultusunda ilan edilen kara ve deniz ülkeleri üzerindeki bütün haklar, yerinde uygulamalar ile bugünlere gelene kadar korunabilmiştir . Ne var ki , dünya yirmi birinci yüzyıl sürecinde yoluna devam ederken, farklı durumlar ortaya çıkmış ve değişen güç merkezleri ile birlikte ortaya çıkan yeni jeopolitik koşullar karşısında yeni durumlara uygun düşecek yepyeni bir açılımın, Türkiye'nin kara suları üzerinden ortaya konulması gerektiği anlaşılmıştır.Bu zamana kadar Misakı Milli antlaşması ve diğer uluslararası belgeler üzerinden, yürütülmekte olan kara suları politikalarının yetersiz kaldığı görülünce yeni bir strateji oluşturmak üzere Türk devleti çeşitli girişimlerde bulunmuştur.

Atatürk'ün Misak-ı Milli kavramından sonra , Türkiye'nin denizler alanında gereksinmelerinin artması nedeniyle,yeni bir siyasal açılım olarak Mavi Vatan

kavramı öne çıkarılmış ve bu çizgide önemli bir yeni adım atılmıştır.Batı emperyalizminin yeni bir dünya düzeni oluşturabilmek amacıyla ,dünya karaları ve denizlerine yeni yayılma ve işgal girişimlerini gündeme getirmesi dolayısıyla,Türkiye üç tarafını çevreleyen denizler üzerinden karasularını yeniden yorumlayarak hareket etmek zorunda kalmış ve yeni dönemde Anadolu ve Trakya bölgelerinin daha güvenli bir ortama kavuşabilmeleri amacıyla, Mavi Vatan yaklaşımına geçilmiştir.Mavi Vatan kavramını Türk Genelkurmayı sadece denizler için değil ama aynı zamanda masmavi göklerde kullanmış ve böylece deniz ile hava kuvvetlerinin aynı kavramın çatısı altında bir araya gelerek daha etkili bir vatan savunması için yola çıkmışlardır.

Son yıllarda özellikle Doğu Akdeniz bölgesinde ortaya çıkan enerji yatakları bütün dünya ülkelerinin dikkatini çekince, dünyanın merkezi orta denizi olan Akdeniz ilgi çekmiş ve bir çok ülke gemilerini Doğu Akdeniz bölgesine göndererek, yeni enerji kaynaklarından yararlanabilmenin arayışı içinde olmuşlardır.Batının önde gelen emperyalist ülkeleri Akdeniz'in enerji kaynaklarından daha fazla yararlanabilmek için gemilerini bu büyük denizin karasularında yüzdürürken,merkezi coğrafyanın merkezi ülkesi olarak Türkiye'nin Akdeniz kıyısında en uzun şerite sahip olan ülke konumunda olduğu gözlerden kaçırılmaya çalışılmıştır . Emperyal ülkeler her zamanki gibi gene işi bir an önce bitirmeye çalışmışlar ama bu kez Türkiye Cumhuriyeti bir Mavi Vatan direnişine yönelerek, hem kendi ulusal çıkarlarını hem de bölgedeki komşusu olan Akdeniz ülkelerinin hak ve çıkarlarını, daha etkili bir koruma sistemine kavuşturabilme doğrultusunda adımlarını artırmıştır . Anadolu sahilleri kadar ,yavru vatan Kuzey Kıbrıs Türk devletinin çıkarları da gündeme getirilerek ve Akdeniz'in doğusunda TC-KKTC işbirliğinin somut adımları atılarak, Mavi Vatan anlayışı içinde iki Türk devletinin somut çıkarları her türlü emperyalist saldırılara karşı güçlü bir biçimde savunulmuştur. Türkiye Mavi Vatan planını açıkladıktan sonra, karasuları ve denizler üzerinden gelen her türlü tehdit ve saldırıya karşı çıkarak, uygarlıklar denizi olan Akdeniz suları üzerinde çıkarlarını korumasını bilmiştir .Yirmi birinci yüzyılın yeni dünya düzeni oluşturulması aşamasında , Türk devleti kara ülkesinin dışına çıkarak Mavi Vatan anlayışı doğrultusunda,Doğu Akdeniz bölgesinde denizler üzerinden bir barış ortamı yaratmayı hedeflemiştir .

Birinci Dünya Savaşı sürecinde Ege adalarının Türkiye'nin ellerinden nasıl kopartıldığını iyi bilen Türk devletinin ilgili makamları, bölgede sınırı olmayan emperyalist devletlerin oyunlarını önlemek ve bu tür manevralar yüzünden sıcak çatışmalara meydan vermemek üzere dikkatli bir tutum izlemiştir.Atatürk sonrası dönemde Ege adalarını geri alamayan Türkiye daha sonraki yıllarda İngiliz insiyatifinin çevirdiği oyunlar yüzünden, Ege adalarını kaybetmek durumunda

kalmıştır. Lozan ve diğer uluslararası antlaşmalar doğrultusunda silahsız kalması gereken Ege adalarının silahlı bir konuma getirilerek, İngiltere'nin oyunları sonucunda Ege adaları Türkiye'ye bırakılacağına Yunanistan devletine teslim edilmiştir. Hristiyanlık dayanışması çerçevesinde Türkiye'nin komşusu olan Yunan devletini muhatap alan batılı güçler, Osmanlı ülkesinin parçası olan Ege adalarını Türkiye'den uzak tutmuşlardır . Batı bloku dağılırken ve Avrupa Birliği parçalanırken,Rusya, Çin ile İran gibi doğunun büyük devletleri Akdeniz'e girerken,Atlantik güçleri olarak ABD, İngiltere ve Fransa'nın birlikte hareket etmesi yüzünden, Türkiye ile birlikte Akdeniz'deki kıyıdaş ülkelerin hepsi savaş tehdidi ile karşı karşıya gelmişlerdir.ABD Atlantik ülkelerini yanına aldığı gibi Yunanistan ve İsrail gibi gayrimüslim ülkelerle de bir araya gelerek ortak hareket etmiş ve bu yüzden de bölgedeki Müslüman ülkelerin enerji güvenliği tam olarak sağlanamamış bir durumda kalmıştır.

Soğuk savaş döneminden kalma bir güvenlik örgütü olarak NATO ittifakının Atlantik ülkelerinin saldırgan politikalarına karşı Türkiye'yi yeterince koruyamadığı ortaya çıkınca, bölge ülkesi olarak Türkiye'nin karasuları ve onun uzantısı olarak deniz sahalarındaki haklarının ve güvenliğinin korunması gerektiği için Türk Silahlı Kuvvetleri Mavi Vatan açılımını devreye sokmuştur.Bu durumda NATO'nun büyük ülkeleri enerji kaynaklarına el koyarken,bölge ülkelerine yönelen yeni tehditler yaratılmıştır.

Emperyalist çıkarları uğruna terörü kullanmayı ve alt kimlikçilik hortlatması ile bölge halklarını birbirine karşı kullanmayı iyi bilen Atlantik emperyalistleri , Doğu Akdeniz sahasında hukuka aykırı olarak gönderdikleri gemiler ile her türlü manevralara kalkışarak dünyanın bütün maden ve enerji kaynaklarını istedikleri çizgide kullanabilmenin hesapları ile uğraşmışlardır.Birinci Dünya savaşı sonrasında bölgeye gelen emperyalist güçler,Osmanlı topraklarında bulunan büyük petrol alanlarına el koymuşlar ve Orta Doğu bölgesinde yeni küçük devletler kurarak, ayrıca Osmanlı hegemonyasının geçerli olduğu toprakları birbirinden ayırarak, merkezi bölgede bulunan bütün enerji ve maden yataklarını ele geçirebilmenin çabası içinde olmuşlardır.Dünya savaşı sonrasında bölgeye gelen iki emperyalist ülke olarak İngiltere ve Fransa, Osmanlı'dan geriye kalan bölgeleri maden ve enerji kaynaklarını dikkate alarak bölmüşlerdir.O dönemde dünyanın patronu konumunda olan İngiltere , yedi kız kardeş adı verilen yedi büyük petrol şirketine Basra körfezindeki petrol kaynaklarını paylaştırmıştır.

Büyük tekelci şirketlerle ortak çalışan batı emperyalizmi körfez ya da Doğu Akdeniz bölgelerinin paylaşımı söz konusu olunca ortak çıkarları doğrultusunda paylaşımı gerçekleştirerek, Osmanlı devletinin mirasçısı olarak kurulmuş olan

Türkiye Cumhuriyeti'nden malları kaçıran gibi hareket etmişlerdir.Bu yönde işbirliği yaparak Osmanlı hinterlandının batının yeni sömürgesi olmasının önünü açmışlardır.Türkiye Cumhuriyeti dünya savaşı sonrasında bağımsız bir devlet olarak dünya sahnesinde yerini almak için ayrıca bir de ulusal kurtuluş savaşı vererek, geleceğin bağımsız düzenini kendi çıkarları doğrultusunda oluşturarak ve yüzyıl sonra Türkiye'nin Ortadoğu ve Doğu Akdeniz bölgelerindeki yeni hegemonyasını kurmaya çalışmıştır. Lozan Antlaşması sonrasında Türkiye bağımsız bir devlet olarak dünya haritasındaki yerini alırken, karasuları üzerinden Türk devletinin komşu denizler üzerindeki hakları uluslararası hukuka göre güvence altına alınarak, Mavi Vatan açılımının önü açılmıştır.Türkiye bu aşamada Mavi Vatan açılımını ilan ederek bir adım daha öne çıkıyorsa , bu olumlu gelişme yüz yıl önce verilen ulusal kurtuluş sınavının her açıdan başarıyla gerçekleşmesi sayesinde olmuştur.Yüz yıl sonra bugün o gün atılan adımlar tamamlanmaktadır .

Türkiye Cumhuriyeti devlet olarak kurulduktan sonra batı emperyalizmi ile sürekli uğraşmak zorunda kaldığı için Amerika ve Avrupa ülkelerinde Türkiye hep Balkanlar üzerinden değerlendirilmiş ama hiçbir zaman Türkiye bir Doğu Akdeniz devleti olarak görülmemiştir.Türkiye eski Osmanlı'nın uzantısı bir ülke olarak batılılarca Balkanlar üzerinden kara ülkesi olarak görülmüş ama hiçbir zaman Türkiye'ye bir deniz devleti yaklaşımı içinde bakılmamıştır.Özellikle Lozan Antlaşması sırasında Ege denizinin bir Yunan denizi olarak ilan edilmesi ve bu denizdeki adaların birkaç tanesi dışında hepsinin Yunan adaları olarak ilan edilmesi yüzünden , Türk devleti bir deniz devleti olarak ortaya çıkamamış aksine Anadolu yarımadası üzerinde bir kara devleti görünümü, Türkiye'yi Avrupa kıtasından daha uzaklaştıracak bir takım gelişmeler yüzünden fazlasıyla öne çıkartılmıştır.

Ege adalarını yüz yıl önce Yunanistan'a bırakan Atlantik emperyalizminin bugün bu adalara sürekli olarak çıkarma yaptığı gibi hukuk dışı manzaralar ile karşı karşıya gelinmektedir . Son dönemde ABD'nin Avrupa Birliği yüzünden iflas etmiş olan Yunanistan'a gelerek yeni yirmi askeri üs ile yerleşmesi ve burayı üs olarak kullanarak,Ege Denizi ve adaları üzerinde yeni hegemonya planlarını gerçekleştirmek üzere saldırı ve işgal gibi girişimlere hazırlandığı görülmektedir.Türkler ulusal kurtuluş savaşında İngiltere destekli Yunan işgalini önleyerek Yunanlıları Akdeniz'e dökmüştür ama Türkiye'nin Ege kıyıları yanında kuzeyden güneye doğru dağılmış olan yüzlerce Yunan adasının Türklerin elinden alınarak,bugünkü yeni Atlantik işgali için bu bölgenin hazırlandığı anlaşılmaktadır.

ABD'nin İkinci Dünya Savaşı sonrasında Ortadoğu bölgesine gelişi de, Atlantik güçlerinin merkezi alan hegemonyası doğrultusunda yeni bir saldırı ve işgalin öncü adımı olmuştur . Yunanistan, İngiltere gibi ABD'nin de Ortadoğu bölgelerine yayılma stratejilerinin ana üssü konumuna getirilmiştir. Böylece Ege adalarını ele geçirme ve adalar üzerinden Anadolu yarımadasına yönelik bir askeri hareketin çizgisi yirminci yüzyılın başlarında genel hatlarıyla ortaya konulmuştur.

Türkiye, Osmanlı İmparatorluğu dönemlerinden kalma bütün bölge sorunları ile muhatap olduğu için bu sorunların bugünkü uzantıları ve yarattığı handikaplar ile de her zaman için boğuşmak zorunda kalmıştır. Her dönemde dünyanın karşılaştığı yeni jeopolitik gelişmeler, hemen merkezi alana yansımalar gösterdiği için Türkiye'nin kara parçaları ile karasuları üzerindeki pozisyonları sürekli olarak değişim göstermiştir. Bu nedenle de Türk Devletinin hakları ile kazanımlarının tehdit ve tehlikeler ile muhatap olmak zorunluluğunda kaldığı anlaşılmaktadır. Soğuk savaş sonrası dönemde merkezi alana yönelik geliştirilen Büyük Avrupa, Büyük Ortadoğu, Yakındoğu ve Büyük İsrail gibi hegemonya projelerini uygulama çabaları, tüm bölge ülkeleri ile birlikte bölgenin merkezi ülkesi olan Türkiye'yi de fazlasıyla tehdit etmiştir. Geçen asırdan kalan Sevr projesi doğrultusunda Anadolu topraklarını bölmeye çalışan emperyalistler, Türklerin kara ülkesini paramparça ettikten sonra deniz ülkesini de parçalı bir yapılanmaya sürükleyeceklerini açıkça ifade etmeye çalışmışlardır. Türk Devleti son elli yıldır emperyalizmin bölücü saldırıları ile uğraşırken bugün de Doğu Akdeniz bölgesindeki saldırı ve bölgeyi işgal ederek ele geçirme senaryoları ile de boğuşmak zorunda kalmıştır. İşte bu aşamada daha fazla gerilememek ve Kuvayı Milliye mücadelesinin kazanımlarını korumak üzere, karasuları üzerinden Mavi Vatan açılımı gündeme getirilmiştir. Türkiye sınırları ile birlikte karasularına da sahip çıkarken, karasularının kara ülkesinin bir tamamlayıcı parçası olduğunu uluslararası hukuka uygun bir biçimde ortaya koymuştur. Balkan ülkelerinin Avrupa Birliği üyesi yapılması ve bu doğrultuda Kıbrıs'ın güneyinde yer alan küçük Rum devletinin de Akdeniz'den kaynaklanan bazı karasularına dayanan hakları ileri sürmeleri yüzünden, ortaya yeni bir durum çıkmış ve bu nedenle de Türk devleti geçmişten gelen hak ve çıkarları doğrultusunda Türkiye merkezli bir Mavi Vatan çıkışı ile bölgedeki denizler üzerindeki konumunu koruyarak ve emperyalist projelere karşı çıkmayı bir vatan görevi görerek, Mavi Vatan projesini yeni bir savunma haritası ile ortaya koymuştur .

Mavi Vatan projesinin adında yer alan mavi kavramı hem suyun hem de havanın rengi olarak benimsenmiş ve böylece Türklerin kara ülkesinin yukarıdan hava, çevreden ise su alanları ile çevrili olduğu vurgulanarak, bu yaklaşımdan kaynaklanan hak ve çıkarlara toplu bir biçimde sahip çıkılmaya çalışılmıştır . Mavi

Vatan anlayışı bir program olarak ortaya konulurken uluslararası hukuktan ve kararlardan doğan bir yeni hukuk düzeni ortaya konarak , emperyalist devletlerin saldırı ve işgal girişimleri doğrultusundaki çıkarlarının tehdit ettiği ülkelerin korunması hedeflenmektedir. Türkiye bu çıkmazı bölgedeki komşusu olan ülkeler ile paylaşmak ve bu doğrultuda her ülkenin kendi kara suları doğrultusunda Akdeniz üzerinde doğan haklarını dikkate alarak hareket etmek zorundadır.

Türkiye emperyalist saldırı ve tehditlere karşı çıkararak kendisini savunurken, bu aşamada komşu ülkeler ile bir araya gelerek bir ortak savunma planı için önlemler alarak hazırlıklar yapmalıdır. Gerekirse Avrupa Birliği gibi bir Merkezi Devletler Birliği kurulması halinde karalardaki haklar gibi karasuları üzerindeki haklar da Mavi Vatan projesi doğrultusunda savunulabilecektir. Uluslararası deniz hukukunun temel kavramları olan karasuları, kıta sahanlığı, hava sahası, münhasır ekonomik bölge , askeri üsler ,yarım ada ve bağımsız adalar gibi terimlerin her birinin birbirini tamamlayan anlamları olduğu ve bunların belirli bölgelerin özelliklerine göre değişiklikler gösterdiği dikkate alınırsa, bugün Doğu Akdeniz ve Kıbrıs üzerinden geliştirilmek istenen uluslararası buhranın önlenmesi için geçmişten günümüze uzanan bir çizgide oluşturulmuş olan uluslararası deniz hukukunun asgari koşulları çizgisinde Mavi Vatan projesi, Doğu Akdeniz kıyılarında çıkartılmaya çalışılan büyük enerji savaşının önlenmesini sağlayacaktır. Akdeniz’de en uzun sahil bandına sahip olan Türkiye’nin bölge dışı emperyal merkezlerden gelen her türlü saldırılara karşı, Mavi Vatan başlığı altında bölgedeki komşularını yanına alarak dış saldırılara karşı çıkmasının anlamı dünya barışı için önemli olacaktır .

Ege adalarının tamamına yakını Yunanistan’a vererek Türkiye’yi Kaş körfezinin karşısında yer alan Meis adasının çevresine hapis etmek, hiçbir biçimde haklı ya da adil değildir . Türkiye gibi sekizyüzbin kilometre karelik bir vatana ve seksen beş milyon nüfusa sahip olan ve aynı zamanda Akdeniz’in en geniş sahil bandını kendi karasuları içinde barındıran bir ülkenin, normal koşullarda Akdeniz havzasındaki maden ve enerji kaynaklarından en üst düzeyde yararlanması doğal bir hak durumudur. Ne var ki , Osmanlı Devleti dağılırken enerji kaynaklarının bulunduğu bölgelere el koyan batılı emperyalistler bu kez de yüz yıl sonra aynı oyunu oynamaya yönelerek eskisi gibi saldırı, işgal ve sömürgeciliklerine devam etmeye çalışırken, Türkiye’nin Mavi Vatan açılımı üzerinden haklı bir savunma ve eşitlikçi bir yeni düzen peşinde koşması, bölge barışı açısından normal karşılanması gereken bir durumdur. Mavi Vatan ile Türkiye kararlı bir tutum izleyerek hem komşularını kendisine bağlamalı hem de bölge dışı emperyal ülkelere karşı direnirken, bölge ülkeleri ile bir üst birlik oluşumu çerçevesinde hareket edebilmelidir. Her dönemde aldatıcı manevralar aracılığı ile oyun kuran

dış güçlerin bu kez aynı oyunları oynamasına izin vermeyen bir yaklaşımın, bölge ülkelerinin dayanışmaları ile sağlanması gerekmektedir. Bölge ülkelerinin Akdeniz'in barındırdığı maden ve enerji yatakları konusuna ulusal çıkarları doğrultusunda sahip çıkmaları ile yeni saldırı ve işgal girişimlerinin önlenmesi sağlanacaktır. Akdeniz'de kıyısı olan kıyıdaş ülkeler öncelikle kendi karasularında var olan maden ve enerji kaynaklarına tam anlamıyla özgür ve bağımsız bir biçimde sahip çıkmalıdırlar. Öncelikle kaynakların yeraltı ve sualtı haritalarının çıkartılması ve komşu ülkelerin işbirliği ile bunların bölge haritaları olarak birleştirilmeleri gerekmektedir.

Birinci Dünya savaşı sonrasında ülke sınırları çizilirken batı emperyalizminin el koyduğu kaynak ve yataklar onların elinden alınarak ve Akdeniz'in geniş su alanında kıyıdaş ülkelerin çıkarları doğrultusunda değerlendirilerek yeni bir yapılanmanın adımları atılabilmelidir. Bir bölge ülkesi olan Yunanistan'ın işgal edilerek bir işgalci üssü konumunda bölge ülkelerine karşı kullanılmasına kesinlikle izin verilmemelidir..

Güney Avrupa'nın Hristiyan ülkeleri ile birlikte,Doğu Akdeniz'in tek Yahudi devleti olan İsrail'in sahip oldukları konumlarının bölge ülkelerine karşı kullanılmasına tepki gösterilerek bu gibi olumsuz durumların önüne geçilmesi zorunludur. Akdeniz'in en büyük donanmasına sahip olan Türkiye'nin artık yeni dönemde bir petrol ya da doğalgaz ülkesi konumuna gelmesi gerekmektedir. Basra körfezinin petrol şirketleri üzerinden paylaşılmasına benzer bir yeni paylaşım senaryosunun bugün ABD ve Avrupa Birliği öncülüğünde yenilenmeye çalışıldığı görülmektedir.Bu durumda Akdeniz'in en uzun sahiline sahip olan Türkiye'nin, bu aşamada son derece dikkatli bir çizgide hareket etmesi gerekmektedir. İsrail'in öncülüğünde Türkiye karşıtı bir paylaşım birlikteliğini Yunanistan Kıbrıs Rum kesimi ve Mısır gibi ülkeler ile yapmak isteyenler,batılı emperyal ülkelerle de bu birlikteliği geliştirerek Akdeniz'in yeni enerji haritasını çizerken en uzun sahil sahibi olarak Türkiye'nin karasuları ve buna dayalı su alanı dikkatlerden kaçırılarak , yirminci yüzyılın başlarında olduğu gibi gene Türkiye'nin elinden enerji kaynakları alınmaya çalışılmaktadır.Yüzyıl önceki haksız bölüşümün yeni bir benzerini uygulamaya getirmek isteyen küresel güçlerin zorlamalarına karşı, bölge ülkelerinin dayanışması aracılığı ile sağlanacak bir alternatif enerji planı Mavi Vatan açılımı ile uygulama alanına aktarılabilirse, o zaman Türkiye ile birlikte diğer bölge ülkelerinin de Akdeniz'in enerji kaynaklarından gereksinimleri karşılığında eşit yararlanabilmeleri mümkün olabilecektir.

Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra Orta Doğu'da meydana gelen otorite boşluğunun ABD, Rusya ve İsrail gibi ölkeler aracılığı ile doldurulmaya çalışılması, orta dünya ölkelerinde sürekli sıcak çatışmalara neden olmuştur. Dün Ortadoğu bölgesindeki ölkeleri baskı altına almaya çalışan batılı emperyalistler, bugün de Doğu Akdeniz bölgesinde egemen olabilmenin çabalarını yeniden göstermektedirler. AB ve ABD patentli çevreleme kuşağı, değişen jeopolitik dengelerden yararlanarak egemen olmak istemekte ve bu doğrultuda dünyanın diğer büyük güçlerinin merkezi alana gelerek öne çıkmasını önlemeye çalışmaktadırlar. Anadolu yarımadası üzerinden Asya, Kafkasya ve Ortadoğu petrollerinin tam olarak Batı ölkelerine taşınması önlenince , batının gelişmiş ölkeleri alternatif kaynakları Doğu Akdeniz'de bulmaya ve çıkarmaya çalışmışlardır.

Hukukun temel ilkelerinden birisi olan hakkaniyet ilkesi doğrultusunda Doğu Akdeniz sorununa bakıldığı zaman, bölgedeki kaynakların öncelikle eşitlik çizgisinde kıyıdaş ölkeler arasında bölüşölmesi ve daha sonra da egemen devletler olarak Akdeniz ölkelerinin batının zengin ölkelerinin bu bölgedeki enerji kaynaklarından eşitlikçi ve adil bir düzen çerçevesinde yararlanmalarını sağlamak gerekmektedir. Bölgedeki devletler arasında gerçekleştirilecek işbirliği düzeni içinde kaynakların yerlerinin ve sahiplerinin açıklıkla belirlenmesi ,enerji çatışmalarının bölgeden uzak kalmasını sağlayarak dünya barışına katkı sağlayacaktır.

Meis çıkmazına hapsolmak istemeyen Türkiye'nin karasuları üzerinden deniz vatani çizgisine yönelmesi sırasında önce Girit Adası ile bir araya gelerek deniz ölkesi sınırlarını genişletmek ve daha sonra da Türkiye'nin tam karşısında yer alan Libya devleti ile de bir araya gelerek bir deniz ölkesi sınırı daha çizmek gerekmektedir . Böylece Türkiye'nin deniz yetki alanı 40 bin kilometre karelik bir deniz sahasından çıkarak 190 kilometrekarelik beş misli daha büyük bir alanda devreye girerek , Akdeniz'in en uzun sahil şeridine sahip olan ölkesinin dünyanın orta denizi olan Akdeniz'in güvenliği ile yakından ilgilenmesi gerekeceği yeni bir ortam hazırlamış olacaktır.

Maden ve enerji haritalarının kesinlik kazanmasıyla sondaj çalışmalarının başlatılması gündeme gelmekte ve bu doğrultuda denizlerin altındaki toprakların hızla kazılması gerekmektedir. Kazı işlerinin yanısıra ,çıkan petrol ya da doğal gazın yeni kurulacak boru sistemleri ile bekletilmeden satışa arz edilmesi ve uluslararası pazarlara ihraç edilmesi sorunu vardır. Bölge devletleri arasında imzalanacak bir Mavi Vatan protokolü ile bu gibi konular karara bağlanmalı ve kıyıdaş ölkelerin istekleri doğrultusunda enerjiden elde edilen

gelirlerin bölge ülkelerinin gereksinimleri doğrultusunda kullanılmasına dikkat edilmelidir.

Fransa, İtalya ve İspanya gibi Avrupa'nın önde gelen emperyalist devletleri birer Akdeniz ülkesi olarak, Doğu Akdeniz enerji yatakları ile yakından ilgilenmektedirler .ABD ise Avrupa'ya Akdeniz'i bırakmamak üzere Yunanistan'a gelip yerleşebilmektedir. İngiltere ise bir Atlantik ülkesi olarak Akdeniz ile yakından ilgilenmekte ve bu denizin kıyısında yer alan bir çok ülkenin kurucusu olarak gene eskisi gibi enerji kaynakları üzerinde hak iddia ederek , Doğu Akdeniz sorununun daha da büyüyerek tırmanmasına yol açmaktadır.Osmanlı İmparatorluğu sırasında bütün Akdeniz'i bir Osmanlı gölü haline getirmiş olan Türk hegemonyası, bugünün koşullarında yeniden dikkate alınırsa o zaman Mavi Vatan açılımının tarihten gelen kökleri günümüzde sorunun çözüme kavuşturulması açısından yardımcı olabilecektir. Daha önceki dönemlerde bir Roma imparatorluğu gölüne dönüşen Akdeniz havzasının günümüzde, Yunanistan üzerinden bir ABD gölüne dönüştürülmesi ABD işgali sonrasında tartışma konusu yapılmaktadır. Doğu Akdeniz'in yeni devleti olarak İsrail ise, tarihten gelen Büyük İsrail projesi doğrultusunda Doğu Akdeniz bölgesinde yayılmaya çalışırken , Kuzey Kıbrıs'ın Karpas bölgesinde geniş topraklar alarak ada üzerinde hak iddia edecek üçüncü devlet konumuna gelmekte, Azerbaycan'da askeri üs kurmakta ve ABD baskıları aracılığı ile Arap devletleri ile çok yakın bağlar kurarak ve yeni siyasal ittifaklara yönelerek, Doğu Akdeniz bölgesinin yeni güç merkezi olma iddiası ile öne çıkarak etkin olmaya çalışmaktadır. İşgalci hegemonya oluşturulması sırasında bir çok sıcak çatışma gündeme geldiği için, Doğu Akdeniz sorunu çözümden giderek uzaklaşmakta ve OrtaDoğu bölgesinde çıkartılamayan büyük savaşın bu kez Doğu Akdeniz'de çıkartılarak, savaş isteyen lobi ve emperyalist ülkelerin talepleri doğrultusunda , çıkar kavgalarının savaflara dönüşebileceği gibi karamsar görüşler bugünün koşullarında gündeme getirilebilmektedir.

Mavi Vatan projesi ile yeniden Akdeniz inisiyatifi geliştirmek isteyen Türkiye Cumhuriyeti,ABD ve AB ikilisinin zorlamaları ile küreselleşme sürecine uyum politikaları doğrultusunda limanlarını satışa çıkararak kabotaj hakından vazgeçmiştir. ABD ,Fransa, İngiltere gibi büyük devletler kendi limanlarındaki kabotaj haklarını ,deniz ülkelerini korumak ve karasuları üzerinden açık denizlere dönük çalışmalarını sürdürebilmek için, ülke limanlarının ulusal çıkarlar doğrultusunda yönetilmesini gerçekleştirmek üzere, kabotaj haklarını ellerinde tutarak deniz ticareti yapma özgürlüğünü korumuşlardır.Türkiye'nin şimdiye kadar yaptığı en önemli hatalardan birisi kabotaj hakından vazgeçmek ve limanlarını; Çin,ABD,Rusya ve İsrail gibi emperyalist ülkelere satarak deniz

ülkesini kontrol etme yetkisinin, yabancıların eline verilmesi gibi ülkenin ulusal çıkarlarına aykırı bir olumsuz durum yaratılmıştır. Kabotaj hakkının korunması karasuları ve bağlantılı açık deniz bölgelerinin yönetilmelerinin sağlanması açısından zorunlu bir yetkidir. Limanlarını satan ülkeler daha sonraki aşamada limanları alan büyük devletlerin ekonomik ambargolarına tanık olduğu için günümüzün acil konusu satılmış olan limanların geri alınması olacaktır. Fransa limanlarını Çin'e satmazken, Cibuti ve Güney Kıbrıs gibi deniz kenarı ülkelerde askeri üsler kurabilmektedir . Limanlarına sahip çıkamayan ülkelerin karasularını koruması da beklenemez ve o nedenle Mavi Vatan gibi açılımlar da tam anlamıyla uygulama alanına geçirilemez. Benzeri bir biçimde ABD kendi limanlarını yabancı devletlere satmazken, kendi çıkarlarına uygun gördüğü limanları dünya devletlerinin elinden almaktadır. Bu gibi durumların ortaya koyduğu gibi yeniden limanlar arasındaki taşıma ve ticaret yapma hakkı olan Kabotaj hakkının yasal düzenlemeler yapılarak tesisi öncelikle yerine getirilmelidir. Kabotaj hakkının Türk Milletinin bağımsızlığı açısından önem taşıması nedeniyle bu hakkın yeniden tesisi doğrultusunda satılmış olan limanların da geri alınarak, yeniden Türk vatandaşlarının yönetimine bırakılması zorunlu görünmektedir. Misak-ı Milli anlayışı ile kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti'nin önce satılmış limanlarını geri alması , daha sonra da deniz ülkesi üzerinden bir Mavi Vatan açılımı yapması , Türkiye Cumhuriyetinin bağımsız geleceği açısından önem taşımaktadır .

Süveyş Kanalı'nda sıkışan gemi dünya lojistik sektörünün gündemini değiştirdi

The Ever Given gemisinin karaya oturmasının ardından 200'den fazla gemi kanalda geçiş için beklerken, bunların 30'dan fazlasının petrol taşıyan gemi olduğu ifade ediliyor

SÜVEYŞ KANALI

Süveyş Kanalı, **küresel ticaretin yaklaşık %12'sine** ev sahipliği yapıyor

Günlük yaklaşık 10 milyar dolar değerinde mal kanaldan geçiyor

Kanal **yılda sağladığı 5-6 milyar dolarlık girdisiyle**, Mısır ekonomisinde 3'üncü büyük döviz kaynağı

Asya ve Avrupa arasında **ticari gemilerin en önemli güzergahlarından**

Dünyanın en önemli su yollarından biri olarak gösteriliyor

220 bin tonluk geminin kurtarılması için römorklar ve iş makineleriyle çalışmalar üçüncü gününe girerken, geminin **tekrar yüzdürülmesi sağlanamadı**

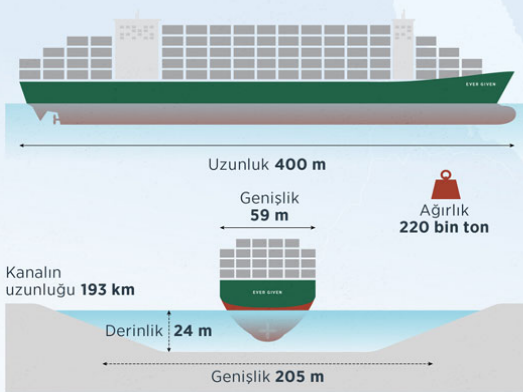
Geminin **her iki kenar arasında sıkışması** hareket ettirme çalışmalarını zorlaştırıyor

İş makineleri geminin baş kısmının altındaki bölgede toprağı çekiyor ve **su altındaki kumlar çıkarılıyor**

Römorklar da iterek ve çekerek gemiyi sıkışmadan kurtarmaya çalışıyor

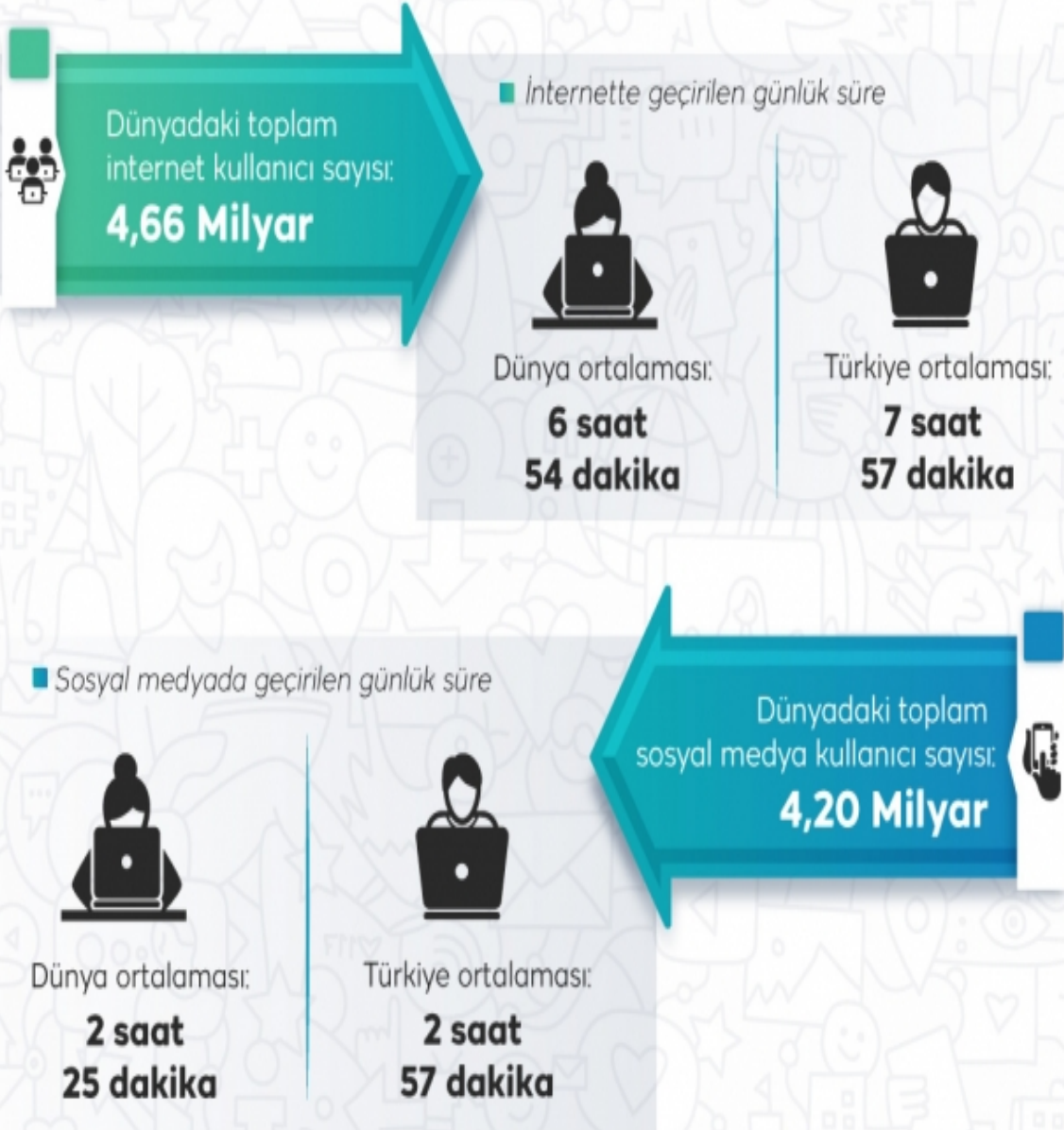

26.03.2021

ANADOLU AJANSI
İCC

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/22582>

Türk Kullanıcılar **İnternet** ve **Sosyal Medyada** Günde Ne Kadar Zaman Geçiriyor?

TRT HABER

Kaynak: Wearesocial - Hootsuite

<https://www.trthaber.com/haber/infografik/turkiyede-gunluk-internet-kullanimi-7-saat-57-dakika-556447.html>

Hiçbir Başarı Cezasız Kalmaz.

Sadık Gültekin

<https://www.ntv.com.tr/yazarlar/sadik-gultekin/hicbir-basari-cezasiz-kalmaz>

Yıl 1961, Dördüncü Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel... Yerli üretim bir Türk otomobili yapılmasını emreder. Görev, dönemin en yetenekli ve tecrübeli mühendis kadrosunu bünyesinde barındıran Devlet Demir Yolları'na verilir...

Bu iş için görevlendirilen 23 mühendis...

Cumhurbaşkanı Gürsel'in bu emrini...

"Türk insanının makûs talihine karşı bir meydan okuma" olarak algılar...

Süatle işe girilir...

Çalışma mekanı olarak...

Devlet Demiryolları'nın Eskişehir'deki 'Cer Atölyesi' seçilir...

Olanaklar kısıtlı, zaman dardır...

Cumhuriyet Bayramı'na kadar sadece 129 gün vardır...

Motoru, kaportası ve tüm aksamı Türklere ait olan bir araç...

Böylesine kısıtlı bir zaman diliminde nasıl yapılacaktı?

Yerli aracının bu kadar kısıtlı bir sürede yapılması...

Türkiye için bir "Devrim" olacaktır...

Geceli gündüzlü...

Hummalı çalışmalar sonucunda tamamlanan 'Devrim'...

Türkiye tarindeki en önemli sanayi girişimi olmasına rağmen...

Daha sonraları...

Hafızalarda 'deposuna benzin konulması unutulmuş araba' olarak yer eder!

Olayın ertesi günü...

Bütün gazeteler söz birliği etmişçesine...

"100 metre gitti bozuldu" manşetini atar ve o defter...

Günümüze kadar kapalı kalır!

Gelişmiş ülkelerin çoğu...

Katma değeri yüksek ürünler üretiyor...

Lakin...

Türkiye'nin böyle bir markası yok!

Fakat vaktiyle bir adam...

Nuri Demirağ adlı bir adam...

Türkiye'yi kalkındıracak bir dizi hamlede bulunur...

Nuri Demirağ...

1886 yılında Sivas Divriği’de doğdu...

17 yaşında Ziraat Bankası’nda işe başladı...

Görevinde hızla yükseldi...

İşgalcilerin hakaretine uğradı ve bundan dolayı bankadaki görevinden istifa etti...

Daha sonra bir sigara imalathanesi açtı...

İmalathanenin kapısına...

Zafere olan inancını yansıtan...

“Türk Zaferi Sigarası” tabelasını astı!

Sermayesini artırdı, başarılı bir iş insanı oldu...

Müdafa-i Hukuk Cemiyeti ile Milli Mücadele’de önemli roller üstlendi...

Savaş bitince...

Sigara ile kazandığı sermayesini...

Ülkeyi kalkındıracak yeni girişimler için kullandı...

Tren hatlarını inşaat eden Fransız şirketin sözleşmesi fesh edilince...

Bu fırsatı kaçırmaz!

Yurdun dört bir yanını demir ağlarla örmeye başlar...

Türkiye’nin 10 bin km’lik demiryolu ağının...

Bin 250 km’lik bölümünü inşaa ederek...

Onuncu Yıl Marşı’na ilham olur!

Mustafa Kemal Atatürk’ten “Demirağ” soyadını alır...

Daha sonra büyük inşaat projelerine başlar...

İzmit Selüloz, Sivas Çimento, Bursa Merinos, Karabük Demir Çelik,

Eceabat Havalimanı, İstanbul Hal Binası’nı inşa eder...

İstanbul’un iki yakasını...

Ortasından tren geçen bir köprü ile bağlamak istediğinde...

Adı hayal pereste çıkar!

San Francisco’daki ‘Golden Gate’ köprüsünü yapan firma ile anlaşır...

Hazırlıkları tamamlanan proje...

1931 yılında Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk’e sunulur...

Atatürk tarafından çok beğenilen bu proje...

Maalesef dönemin hükümetinden onay alamaz...

Proje...

Maddi yetersizliklerden dolayı reddedilir...

“İstanbul’u bu nimetten mahrum etmeyin. Saymakla bitmez yararları var.

Yapmayın, etmeyin” dese de...

İnönü’yü ikna edemez!

“Bu iş olacaktır. İstanbul, buna muhtaçtır. Ben yapamazsam, evladıma bırakırım, o benim adıma yapar. Vasiyet edeceğim, köprünün üzerine ‘İnönü, bu köprüden geçemez’ diye levha assın” der...

1933 yılında ‘Keban Barajı’ projesini sunar...

Karşı çıkılır!

Yılmaz...

Yabancıların pahalıya sattığı çimentoyu...

Ucuza üretmek için fabrika kurmak ister...

Engellerle karşılaşır!

İlk köprü...

Demirağ’ın fikrinden yaklaşık 45 yıl sonra...

Keban Barajı ise...

Onun önerisinden 33 yıl sonra yapılır!

“Bir millet tayyaresiz yaşayamaz. Bu yaşama vasıtasını, başkalarının lütfundan beklememeliyiz. Ben bu uçakların fabrikasını yapmaya talibim” der...

1936 yılında Beşiktaş’ta Tayyare Atölyesini inşaa eder...

Kendi adının baş harflerini verdiği Nu.D-36 uçaklarının üretimine başlar....

Fakat...

Türkiye’nin bu uçakları uçuracak piste ihtiyacı vardır!

Yeşilköy’de bin beş yüz dönümlük bir arsa satın alır (Atatürk Havalimanı’nın bulunduğu arazi)...

Pistin bulunduğu arazide...

Pilotların yetişmesi için havacılık okulu (Nu.D. Gök Okulu) kurar...

Okul, 1943 yılına kadar 290 pilot yetiştirir...

Yeşilköy’deki Gök Okulundan önce...

Divriği’de ‘Gök Ortaokulu’ açar...

İlginçtir, o dönemde...

Divriği’de normal bir ortaokul dahi yoktur!

1938 yılında...

Nu.D-38 adlı çift motorlu altı kişilik yolcu uçağı yapılır...

İlk uçak siparişi...

Türk Hava Kurumu (THK) tarafından verilir...

Havacılık alanında çalışmalarına...

İlk yerli paraşüt üretimini gerçekleştirerek devam eder...

1941’de ilk Türk yapımı uçak...

İstanbul’dan Divriği’ye uçar!

Türk Hava Kurumu (THK)...

Uçakların teslim almadan önce...
Eskişehir’de bir test uçuşu yapılmasını ister...
Pilot Selahattin Reşit Alan...
1938’de Nu.D-36 uçağıyla iniş yaparken...
Çevredeki hayvanlar hava alanına girmesin diye...
Pistte açılan hendeği görmez ve hendeğe düşer...
Reşit Alan, kazada hayatını kaybeder...

Kazadan sonra THK...
Savunma Bakanlığının uçaklara olur vermesine...
Kazanın pilotaj hatası olduğunu söylenmesine rağmen...
Tüm siparişlerini iptal eder!

Nuri Demirağ...
THK ile yıllar süren bir mahkeme sürecine girer...
Mahkeme THK lehine sonuçlanır...
Uçakların yurt dışına satılamaması için...
Bir de kanun çıkartılır!
Sipariş alamayan fabrika...
1950’de kapanır, uçuş alanı istimlak edilir!

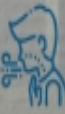
1950 yılında...
Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk muhalefet partisi...
‘Milli Kalkınma Partisi’ni kurar...
CHP’nin ‘Altı Ok’una karşı, ‘Altı Kanat’ı çıkarır...
“İşretten, Oyundan, İffetsizlikten, Eğrilikten, Tembellikten, Zülumkarlıktan sakınınız” der...

Askerliği kaldıracağını, özel teşebbüsü artıracığını söyler...
Cumhurbaşkanını doğrudan halkın seçeceği bir sistem vaat eder...
Kendi parti propagandası için gazete kurar...
Radyo açmayı denese de...
İzin alamaz...
Partisi...
1946 ve 1950 seçimlerinde meclise giremez...
1954 seçimlerinde Demokrat Parti’den adaylığını koyar, Sivas milletvekili olur...

Dünyada 2019'daki başlıca ölüm nedenleri

Şeker ve böbrek hastalıklarından can kayıpları da 2019'da 1 milyon üstüne çıktı.

TRT **HABER**

	2000	2019
 İskemik kalp hastalığı	6,8 MİLYON	8,9 MİLYON
 İnme	5,5 MİLYON	6,2 MİLYON
 Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH)	3 MİLYON	3,2 MİLYON
 Alt solunum yolu enfeksiyonları	2,6 MİLYON	3,1 MİLYON
 Yenidoğan koşulları	2 MİLYON	3,2 MİLYON
 Trakea (havayolu), bronş, akciğer kanserleri	1,2 MİLYON	1,8 MİLYON
 Alzheimer hastalığı ve diğer demanslar	0,6 MİLYON	1,6 MİLYON
 İshalle ilgili hastalıklar	1,5 MİLYON	2,6 MİLYON

Kaynak: DSÖ

<https://www.trthaber.com/haber/infografik/dunyada-2019daki-baslica-olum-nedenleri-nelerdi-538521.html>

Türkiye'de son 50 senenin en sıcak 3. kış mevsimi bu yıl yaşandı

Türkiye'de en sıcak kış mevsimi 2010'da kaydedildi. Bu kış, Türkiye'de 1971'den sonra en sıcak 3. kış mevsimi olarak ölçüldü

- Türkiye'de uzun yıllar kış mevsimi ortalama sıcaklığı (Aralık, ocak, şubat)

||| 3,6 derece

- 2021 kış mevsimi

||||| 6,2 derece

Kış mevsiminde en yüksek sıcaklık 27 dereceyle Rize'de, en düşük sıcaklık ise sıfırın altında 34,5 dereceyle Ağrı'da kayıtlara geçti

Türkiye'nin yıllara göre en sıcak geçen ilk 10 kış mevsimi şöyle sıralandı

Bu kış, ortalama sıcaklıkların Gemerek, Zara, Karabük, Boyabat, Nallıhan, Erzurum, Ağrı, Iğdır, Bitlis, Doğubayazıt, Malazgirt, Elbistan ile Batman çevrelerinde mevsim normalleri civarında, diğer bölgelerde ise mevsim normallerinin üzerinde olduğu kayıtlara geçti

24.03.2021

AA
ANADOLU AJANSI
100 YIL

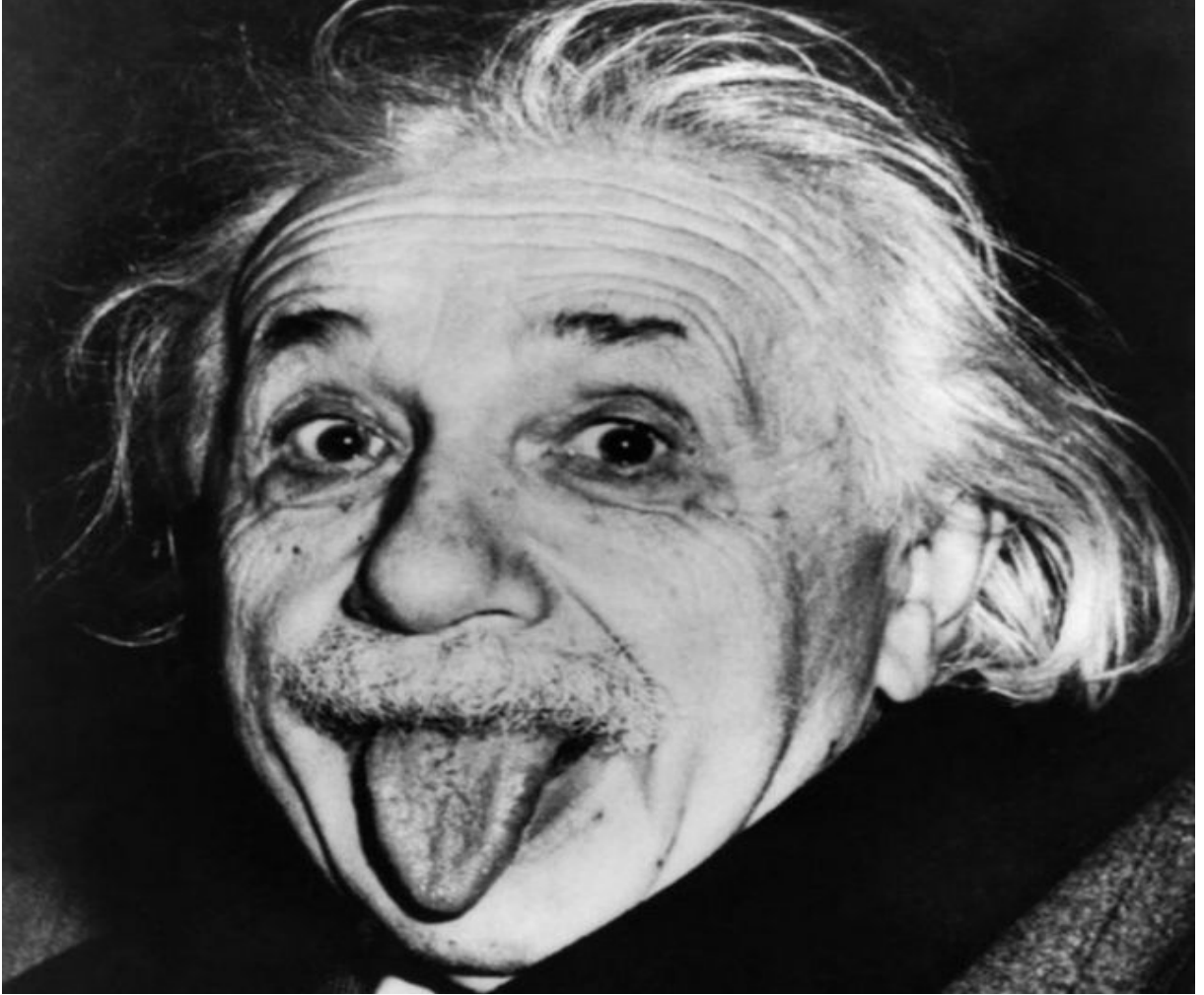
<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/22556>

Einstein'ın ilginç alışkanlıklarından ne öğrenebiliriz?

Zaria Gorvett-BBC Future

<https://www.bbc.com/turkce/vert-fut-40260609>

Uykunun beyin için ne kadar yararlı olduğunu biliyoruz. Einstein bunu çok ciddiye alıyordu. Günde 10 saat uyuduğu biliniyor. Bu, bir Amerikalının günümüzde ortalama uyuduğu 6,8 saatin bir buçuk katıdır.

Uyuduğumuzda beynimiz her 90-120 dakikada bir hafif uyku ile rüya gördüğümüz derin uyku arasında gidip gelir. Hızlı göz hareketleri (REM) olarak da bilinen derin uyku safhasının öğrenme ve hafıza bakımından daha çok önem taşıdığına inanılıyordu.

Fakat hikâyenin tamamı bundan ibaret değil. "Hafif uyku gizemini koruyor, ama uykunun yüzde 60'ı bu uykudan oluşuyor" diyor Ottawa Üniversitesi'nden nörolog Stuart Fogel.

Bu uyku, her biri birkaç saniye süren hızlı beyin aktivitesi ile karakterize olur. "Ne kadar çok uyursanız bu aktivite o kadar çok tekrarlanır" diyor Fogel.

Beyinde ani elektrik enerjisi üretilmesini içeren bu aktivitenin fazla sayıda olması, kişinin 'akışkan zeka" adı verilen ve yeni sorunları çözme, yeni durumlarda mantığı kullanma ve bağlantıları görme becerisine daha fazla sahip olmasını sağlar. Bu, olguları ve rakamları hatırlama becerisiyle ilgili zekadan farklı, mantık becerisiyle ilgilidir. Einstein'ın okulu sevmemesi ve "bakıp bulabileceğiniz hiçbir şeyi ezberlemeyin" tavsiyesinde bulunmasının nedeni buna bağlanabilir

Ne kadar çok uyursanız o kadar çok sayıda elektrik enerjisi patlaması gerçekleşse de bu fazla uykunun yararlı olduğu anlamına gelmez. Fakat son dönemlerde yapılan bir araştırma, kadınlarda gece uykusunun, erkeklerde ise gündüz kısa süreli kestirmenin mantık kullanma ve problem çözme becerisini geliştirdiğini gösterdi.

Fogel, bu enerjiyi üreten orta beyindeki talamus bölgesinin ve beynin yüzeyini oluşturan korteksin bu becerilerle ilgili olduğunu söylüyor.Einstein'ın gün içinde düzenli kısa uykulara yattığı biliniyor. Hatta fazla uyumasın diye, koltuğunda elinde bir kaşık ve altında bir tepsiyle uyuduğu, uykuya dalıp da kaşığı düşürdüğü anda uyandığı söylenir.

Einstein her gün yürüyüş yapardı. New Jersey'de Princeton Üniversitesi'nde çalışırken işe yürüyerek gidip geldiği, böylece günde yaklaşık beş km yürüdüğü biliniyor. Aynı şey Darwin için de geçerliydi; o da her gün 45 dakika yürürdü.Yürüyüş sadece vücut sağlığı açısından yararlı değil, aynı zamanda hafızayı ve problem çözme yeteneğini de geliştiriyor. Ayrıca dışarıda yürümenin yaratıcılığı da geliştirdiği biliniyor.

Ne yazık ki Einstein'ın olağanüstü zekâsını neyin beslediğini bilmiyoruz. Ama spagetti yediğine dair söylentiler var.İnsan beyni, vücut ağırlığının sadece yüzde 2'sini oluşturmakla beraber enerjinin yüzde 20'sini tüketir (ortalama beyin ağırlığı 1400 gram civarındadır, ama Einstein'ın beyni 1230 gramdı).

Vücudun diğer kısımları gibi beyin de gün içinde ara ara glikoz gibi basit şekerleri tüketmeyi tercih eder. Bunlar ise karbonhidratlardan elde edilir.Fakat beyin enerji depolaması mümkün değildir. Bu nedenle kanda glikoz seviyesi düştüğünde enerji sorunu başlar. Vücut kortizol gibi stres hormonları salgılar. Bu ise yemek yemediğimizde ortaya çıkan kafa karışıklığı türünden sorunlar ortaya çıkarır.

Karbonhidrat oranı düşük diyetlerde de daha yavaş tepki verme ve uzamsal hafızada zayıflama gibi kısa dönemli yan etkiler görülür. Fakat beyin birkaç hafta içinde protein gibi başka enerji kaynaklarına dayanmayı öğrenir.Şeker beyne önemli bir canlılık katar, ama bu sürekli makarna yemek anlamına

gelmemelidir. Uzmanlar 25 gram karbonhidratın yararlı olduğunu, ama bu miktar iki katına çıktığında düşünme becerisini olumsuz etkilediğini söylüyor.

Sigara içmenin zararları bugün tümüyle biliniyor. Bu nedenle bu alışkanlığın edinilmesini kimse tavsiye etmiyor elbette. Fakat Einstein sıkı bir pipo tiryakisiydi. Piponun sakinleşmeye ve objektif düşünmeye yaradığına inanıyordu.

Tabii o zamanlar sigaranın akciğer kanseri ile bağlantısı bilinmiyordu. Einstein'ın ölümünden yedi yıl sonra 1962'de bu ve diğer hastalıklarla bağlantısı kurulmuştu ilk kez. Sigara içmek beyin hücrelerinin yenilenmesini engeller, üst kısımdaki kıvrımları oluşturan ve bilinçle ilgili olan serebral korteksin incelmesine ve beynin oksijensiz kalmasına neden olur. Einstein'ın zekâsı pipo alışkanlığı sayesinde değil, ona rağmen.

Fakat bu alanda cevaplanması gereken bir soru daha var. ABD'de ergenlik çağındaki 20 bin genci 15 yıl boyunca izleyen bir araştırmada, yaş, etnisite ve eğitimden bağımsız olarak daha zeki çocukların daha fazla sigara içtiği görüldü. Bilim insanları bunun nedenini bilmiyor. Ayrıca bu sonuçlar her yerde aynı olmayabiliyor. Örneğin İngiltere'de sigara içenlerin IQ seviyesinin daha düşük olduğu belirtiliyor.

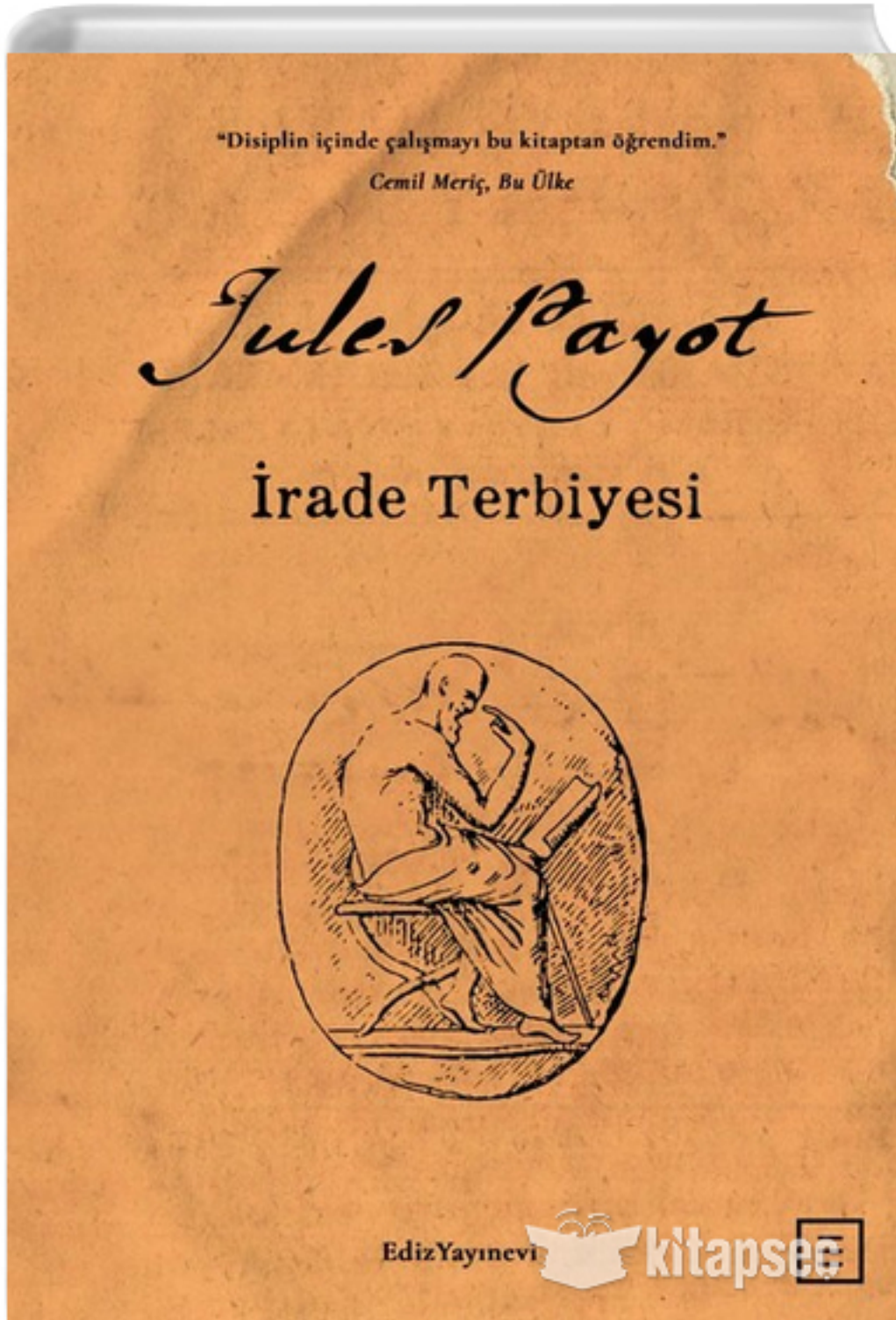
Einstein'ın ilginç alışkanlıkları arasında çorap giymemesini saymadan geçmek olmaz. Kuzeni ve eşi Elsa'ya yazdığı mektupta şöyle diyordu: "Çocukken ayak başparmağımın çoraplarımı deldiğini fark etmiş, bu yüzden çorap giymekten vazgeçmiştim." Yetişkinliğinde ise Einstein'ın kendi sandaletlerini bulamadığında, eşinin arkası açık ayakkabılarını ayağına taktığı söylenir.

Giyim tarzının, çorapsız gezmenin Einstein üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu bilmiyoruz. Ancak resmi denebilecek tarzda giyinmek yerine rahat giysilerle sınava girenlerin soyut düşünme alanındaki testlerde daha az başarılı olduğunu gösteren araştırmalar var.

Einstein'a soracak olursanız hayatta daha önemli şeyler var. 1955'te LIFE dergisine verdiği röportajda şöyle diyor:

"Önemli olan, sorgulamaktan vazgeçmemektir; merak, var olmanın birinci şartıdır."

Kitap Tavsiyesi

Cemil Meric'in "Disiplin içinde çalışmayı bu kitaptan öğrendim." diye tarif ettiği "İrade Terbiyesi" İlk yayımlandığı tarihten itibaren pek çok dile çevrilmiş ve tembellik, İsteksizlik gibi huylardan kurtulmak isteyenlerin başucu kitabı olmuştur.

Kitapta bilhassa gençlere ve zihnini kullanarak çalışanlara hitap eden Fransız profesör kendi hayatından aktardığı Örnekleri ve başka düşünürlerin tespitlerini de kullanarak İnsanın İrade zayıflığıyla nasıl mücadele etmesi gerektiğini anlatıyor.

Prof.Dr. Ali Fuat Başgil Gençlerle Başbaşa kitabında şöyle demektedir: "Mösyö Girard bize bir kitap tavsiye etti ve mutlaka okumamızı söyledi. Bu, Aix-Marseille Üniversitesi Rektörü Jules Payot'un "irade Terbiyesi" adlı kitabı idi. Ertesi gün şehre İnerek kitabı aldım, ihtiyar bir meşenin dibine oturarak İrade Terbiyesi'ni okumaya koyuldum. Okudukça İçimde tahassür(özlem) ve nedametle (pişmanlık) karışık müphem bir acı duymaya başladım. Kendi kendime, ah bu kitap on sekiz yirmi yaşlarımdayken elime geçmeliydi diyor ve geciktiğim için üzülüyordum."